

Relatorios 19/04/2012 Sesión da mañá

A biblioteca escolar actual: marco de referencia para un modelo eficaz. Sala Obradoiro

CASILDO MACÍAS PEREIRA é Diplomado en Biblioteconomía e Documentación pola Universidade de Extremadura, onde tamén cursou estudos de Informática. Responsable de apoio ás bibliotecas escolares da *Consejería de Educación e Cultura* de Extremadura, coordina a *Red de Bibliotecas Escolares de Extremadura*. Ten publicado diferentes artigos e coordinado a edición de publicacións neste campo, así como unha ducia de manuais sobre ofimática e Internet. Participou en diferentes congresos e xornadas, e imparte formación nos centros de profesores, sempre en relación co desenvolvemento de redes institucionais de bibliotecas escolares e o papel destes recursos nos centros de ensino. Coordina na actualidade un proxecto de cooperación entre centros de Extremadura e Portugal (Asociación Comenius Regio “Bibliotecas sin fronteras/sem fronteiras”). Xunto con Ana Bernal (Navarra) e Cristina Novoa (Galicia), coordinou a redacción do *Marco de referencia para las bibliotecas escolares*, editado polo Ministerio de Educación en 2011.

CRISTINA NOVOA FERNÁNDEZ é mestra con experiencia na xestión e dinamización de bibliotecas escolares en diversos centros educativos. Realiza labores de asesoramento e intervencións diversas para a reactivación da rede galega de bibliotecas dos centros de ensino, dende a Asesoría de Bibliotecas Escolares da Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria, desde o ano 2003. Xunto con Ana Bernal (Navarra) e Casildo Macías (Extremadura), coordinou a redacción do *Marco de referencia para las bibliotecas escolares*, editado polo Ministerio de Educación en 2011.

Desde hai un tempo, véñse traballando desde distintos sectores (bibliotecarios, profesores, movementos de renovación pedagóxica, administracións educativas), pola difusión dun modelo de biblioteca escolar acorde ás novas necesidades do alumnado. A recente publicación do “Marco de referencia para las bibliotecas escolares”, do Ministerio de Educación (2011) reforza o papel da biblioteca escolar como “centros de recursos de lectura, información e aprendizaxe: espazos educativos específicos, integrados na vida da institución escolar, que apoian ao profesorado no exercicio das súas prácticas de ensinanza e facilitan ao alumnado a aprendizaxe dos contidos curriculares, así como a adquisición de competencias e hábitos de lectura, nunha dinámica aberta á comunidade educativa”.

Autoavaliación na biblioteca escolar. Sala Obradoiro

ELENA MARTÍN ORTEGA é catedrática do Departamento de *Psicología Evolutiva y de la Educación*, da Universidade Autónoma de Madrid. Directora do *Máster Oficial en Psicología de la Educación*. Con responsabilidade no Ministerio de Educación como subdirectora e como directora xeral, cargos que desempeñou no período 1985/96, formou parte do grupo responsable da preparación e posta en marcha da LOGSE. Membro do *Instituto de Evaluación y Asesoramiento de Centros Docentes (IDEA)*, que leva a cabo avaliacións de programas e de centros escolares. Consultora da OEI (Organización de Estados Iberoamericanos) en temas de avaliación educativa. As súas publicacións e investigacións céntranse en temas relacionados coas concepcións de profesores e estudantes, a lectura e a escritura nos procesos de aprendizaxe, o currículo, o asesoramento psicopedagóxico e a avaliación educativa desde a perspectiva da aprendizaxe, dos centros e do sistema. Foi a asesora metodolóxica na elaboración da guía para a autoavaliación, “*Bibliotecas Escolares ¿entre interrogantes?*”, publicado en 2011 polo Ministerio de Educación e a Fundación Germán Sánchez Ruipérez. É coautora, entre outras, da publicación *Competencia para aprender a aprender* (2007).

A ferramenta que se presenta para autoavaliar a calidade da biblioteca do centro escolar fundaméntase na importancia que en xeral teñen os procesos de avaliación interna dos centros escolares. Nun momento no que aumentou notablemente a cultura das avaliacións externas é importante impulsar os procesos internos que permiten ao centro escolar comprender procesos que non poden avaliarse mediante procedementos estándar. A autoavaliación permite ademais incorporar os resultados externos potenciando unha avaliación integral.

Relatorios 19/04/2012

Sesión da tarde

PROXECTO MEIGA. Posibilidades pedagógicas. Sala Obradoiro

CÉSAR IGLESIAS é funcionario da Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria e responsable do *Proxecto Meiga*, o programa da Secretaría Xeral de Cultura para a informatización das bibliotecas, tanto públicas como escolares. Realiza labores de programación e desenvolvemento deste programa; tamén colabora na formación dos usuarios de Meiga, no sector das bibliotecas públicas e no ámbito educativo.

<http://www.opacmeiga.rbgalicia.org/>

O Proxecto Meiga, máis aló dunha aplicación que facilita o tratamento informático da colección das bibliotecas, garda múltiples posibilidades de traballo cooperativo e de aproveitamento pedagóxico.

Plan de mellora de bibliotecas escolares. Centros de nova incorporación. Sala Obradoiro

CRISTINA NOVOA e **PILAR SAMPEDRO** son asesoras de bibliotecas escolares da Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria, dependendo da Dirección Xeral de Centros e Recursos Humanos, desde onde se coordinan as actuacións da consellería en materia de bibliotecas escolares e fomento da lectura en centros de ensino.

Plan de mellora de bibliotecas escolares. Retos e debilidades, realidade e posibilidades, optimización de recursos e prioridades. Un repaso pola situación actual.

<http://www.edu.xunta.es/biblioteca/blog>

Lectura expresiva. Sala Obradoiro

SANTIAGO FERNÁNDEZ FERNÁNDEZ é licenciado en Arte Dramática e mestre. Foi fundador, actor e director do grupo de teatro independente "Tespis", actor da "Escola Dramática Galega" e "Teatro Circo". Actualmente é director da Escola de Teatro "Casahamlet", xunto con Manuel Lourenzo. Ten impartido docencia sobre Arte Dramático e diversos cursos monográficos sobre a voz, interpretación e didáctica teatral. Traballou como actor de dobraxe de cine e televisión e como actor en producións de cine (*Dáme lume, A lei da fronteira, O lapis do carpinteiro*) ou televisión (*Mareas vivas, Galicia Express...*). Colabora, entre outros, con medios xornalísticos e coa Orquestra Sinfónica de Galicia nos seus concertos didácticos.

Unha lectura correcta, expresiva, pode representar unha viaxe polos distintos mundos do autor: ritmos, silencios, liñas melódicas, tons, intensidades... aportan á lectura visións distintas dun mesmo texto. A voz axeitada, como elemento, como ferramenta aínda imprescindible da comunicación, ponse na aberta do mundo a debuxar paisaxes indelebles.

Dende hai uns meses, para poder acceder aos correos do PLAMBE hai que solicitalo, do modo que se describe a continuación:

MODO DE ACTIVAR A TÚA CONTA DE CORREO NO GRUPO DE GOOGLE, "PLAN DE MELLORA DE BIBLIOTECAS ESCOLARES" (PLAMBE)

1. Coa conta de correo que desexes vincular ao grupo, terás que activar unha conta de GOOGLE, a que serve para utilizar todas as aplicacións (se non coñeces a forma de facelo, o mellor é que consultes con algún compañeiro ou compañeira usuario habitual de internet; se tes unha conta en gmail xa vai directamente)
2. Unha vez dentro de google, a través desa conta, tes que buscar GRUPOS.
3. Buscar o grupo PLAN DE MELLORA DE BIBLIOTECAS ESCOLARES
4. Solicitar a participación no grupo.

Segundo vaian chegando as solicitudes, irémolas aceptando.

Relatorios 20/04/2012 Sesión da mañá

Aprender a aprender, unha competencia básica desde a biblioteca escolar.

Sala Obradoiro

ELENA MARTÍN ORTEGA é catedrática do Departamento de *Psicología Evolutiva y de la Educación*, da Universidade Autónoma de Madrid. Directora do *Máster Oficial en Psicología de la Educación*. Con responsabilidade no Ministerio de Educación como subdirectora e como directora xeral, cargos que desempeñou no período 1985/96, formou parte do grupo responsable da preparación e posta en marcha da LOGSE. Membro do *Instituto de Evaluación y Asesoramiento de centros Docentes (IDEA)*, que leva a cabo avaliacións de programas e de centros escolares. Consultora da OEI (Organización de Estados Iberoamericanos) en temas de avaliación educativa. As súas publicacións e investigacións céntranse en temas relacionados coas concepcións de profesores e estudantes, a lectura e a escritura nos procesos de aprendizaxe, o currículo, o asesoramento psicopedagóxico e a avaliación educativa desde a perspectiva da aprendizaxe, dos centros e do sistema. Foi a asesora metodolóxica na elaboración da guía para a autoavaliación, *"Bibliotecas Escolares ¿entre interrogantes?"*, publicado en 2011 polo Ministerio de Educación e a Fundación Germán Sánchez Ruipérez. É coautora, entre outras, da publicación *Competencia para aprender a aprender* (2007).

A competencia de aprender a aprender é esencial dende unha perspectiva da sociedade do coñecemento e da aprendizaxe ao longo da vida. A falta de tradición deste tipo de aprendizaxe leva ás veces a confundila co mero traballo de técnicas de estudo. Para afrontar nun centro escolar a incorporación serena, e profunda dunha competencia complexa é preciso analizar a súa dimensión cognitiva, emocional e social. Require tamén identificar responsables no colexio ou instituto que preparen ao resto do equipo docente para a inclusión nas súas programacións, así como no resto da actividade escolar, dos procesos metacognitivos que a competencia de Aprender a Aprender esixe.

Nun medio caracterizado polo incremento da conexión en redes, as persoas encargadas das bibliotecas escolares deben ser competentes para planificar distintas técnicas de utilización da información, e ensinalas tanto ao profesorado como ao alumnado; deben, xa que logo, actualizar constantemente a súa formación e desenvolvemento profesionais.

Manifiesto IFLA/UNESCO sobre a Biblioteca Escolar. 2000

12, 15 h. Presentación de experiencias. Sesións simultáneas – **BIBLIOTECA E CURRÍCULO. APRENDER A INVESTIGAR**

SALA OBRADOIRO	Aula 4	Aula 10	Aula 11	Aula 12	Aula 15
Proxectos interdisciplinares	Investigar o medio	Proxectos interdisciplinares	Investigar en Educación Infantil	Investigar en Educación Primaria	Investigar en Primaria/Secundaria
IES Alexandre Bóveda (Vigo, Pontevedra) Benigno Nerga <i>“Facer proxectos de centro: un obxectivo”</i>	CEIP de Andrade (Pontedeume, A Coruña) Encarna Fernández <i>Un proxecto realizado no centro: “O lugar onde vivimos”</i>	IES de Ames (Ames, A Coruña) Margarita Olivar <i>A voltas co... mundo</i>	EI Concepción Crespo Rivas (Pontevedra) Ana Teresa Malvar <i>A biblioteca en Educación Infantil: un espazo educativo sen límites.</i>	CEIP de Louro (Muros, A Coruña) Carmen Cancela <i>Todos os camiños levan á... biblioteca (e a biblioteca leva a... todos os camiños!!!)</i>	IES Illa de Arousa (Illa de Arousa, Pontevedra) Fe Souto <i>América. Un traballo interdisciplinar arredor da biblioteca</i>
	CEIP Mestres Goldar (Vigo, Pontevedra) Julia González <i>Coñecendo o noso, sen ir máis lonxe....</i>				
IES Leiras Pulpeiro (Lugo) Rosa María Rodríguez <i>Facer Lugo, un proxecto para desenvolver as competencias básicas a carón da biblioteca</i>	Aula 8 Ferramentas TIC na educación documental CEIP Milladoiro (Malpica, A Coruña) Olga Rodríguez <i>A competencia informacional: das TIC ás TAC</i>	CIFP Manuel Antonio Vigo (Pontevedra) Antonio Fdez. Costas <i>Proxecto Interdisciplinar.</i>	EI de Vide (As Neves, Pontevedra) Sabela Lahuerta <i>Buscamos? A biblioteca nos pequenos proxectos de traballo de educación infantil: camiñando cara á educación documental</i>	CEIP A Lama (A Lama, Pontevedra) Rafael Sánchez-Agostino <i>Biblioteca escolar: centro de recursos para o desenvolvemento dun proxecto documental integrado</i>	CEIP Quintela (Moaña, Pontevedra) Isabel Vázquez <i>Traballos documentais (galipedia, proxectos...) na biblioteca escolar</i>

Relatorios 20/04/2012

Sesión da tarde

ENCUNTROS POR ZONAS. Prácticas de lectura para a aprendizaxe e tratamento da información. Visita á exposición de materiais.

Sala OBRADOIRO	Responsables PLAMBE zona Vigo	Coord. Mónica Muñoz
Aula 4	Responsables PLAMBE zona Pontevedra	Coord. Paco Díaz
Aula 8	Responsables PLAMBE zona A Coruña	Coord. Javier Pintor
Aula 10	Responsables PLAMBE zona Santiago	Coord. Leonor Mazaira
Aula 11	Responsables PLAMBE zona Ferrol	Coord. Gabriela Sánchez
Aula 12	Responsables PLAMBE zona Ourense	Coord. Loli Nieto
Aula 15	Responsables PLAMBE zona Lugo	Coord. Marta Coira.

Lectura sen libros. **Sala Obradoiro**

JOSÉ ANTONIO MILLÁN é lingüista, autor e editor; participou na concepción e desenvolvemento de proxectos culturais en Internet, entre os que destaca a creación do Centro Virtual Cervantes (1996-7), primeira aposta forte dunha institución pública española pola rede. Deu asistencia e asesoría a moitas empresas, institucións gobernamentais e intergubernamentais. Encabezou o comité de expertos en tecnoloxías da información e a comunicación da *Organisation Internationale de la Francophonie*, Organización de Estados Iberoamericanos, Comunidades dos Países de Língua Portuguesa, Unión Latina e Secretaría de Cooperación Iberoamericana no marco de *Los tres espacios lingüísticos* (2001-3). Na actualidade colabora no proxecto dixital da Residencia de Estudiantes (Madrid), que inclúe a utilización da Web Semántica para o manexo de información cultural e a visualización de datos. O diario El Mundo incluíuno varias veces entre as 25 persoas máis influentes de Internet. Como editor no medio dixital dirixiu o CD-ROM do Dicionario da Real Academia (1995). O seu sitio web *Libros & bitios* foi un referente constante da edición dixital durante os últimos anos, e foi patrocinado por Google. Forma parte do consello científico da Biblioteca Virtual Miguel de Cervantes e do da Biblioteca Electrónica do Institut Ramon Llull. Traballou sobre comunicación mediante iconas (da que impartiu clases no mestrado "Diseño de interfaces" da Escola Elisava, Barcelona). Sobre este tema é autor dos libros *Non!* y *Contra!* (Barcelona, Gustavo Gili, 2004) e mantén o sitio web de *Rutas pola iconosfera*.

Dirixiu cursos e seminarios como "Redes e cultura", "Búsqueda, del archivo a la Red", "El humanista digital", "El libro electrónico" (Residencia de Estudiantes); "La edición digital y los derechos implicados" (Círculo de Belas Artes), ou Telecomunicacións, Sociedade e Cultura (Foro Complutense). Impartiu cursos e conferencias en numerosas universidades nacionais e estranxeiras. É autor entre outros dos libros *Hacia la escuela 2.0. Proyectos con programas gratuitos para formar ciudadanos de la sociedad del conocimiento* (SM, 2009), *Manual de urbanidad y buenas maneras en la Red* (Melusina, 2008), *La lectura y la sociedad del conocimiento* (Federación de Gremios de Editores de España, 2001), *Internet y el español* (Fundación Retevisión, 2001) e *De redes y saberes. Cultura y educación en las nuevas tecnologías* (Santillana, 1998).
<http://jamillan.com/librosybitios/>

Nun panorama de prácticas lectoras con séculos de antigüidade (que abarcaban tanto manuscritos como libros impresos) irromperon novos sistemas para transportar a palabra. Que podemos agardar deles para a nosa lectura, o noso estudo, o noso pracer? Un editor, autor e lector propón algunhas claves cara a unha resposta.

<http://www.edu.xunta.es/biblioteca/blog/>